

RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ

mgr Paweł Wytrązek

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna w Łodzi, Wydział Wokalno-Aktorski, pismo z dnia 10 października 2011 roku informujące o powołaniu mnie na recenzenta przez Radę Wydziału.

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Wokalno-Aktorskiego z dnia 20.10.2011 roku w sprawie:

- wszczęcia, na wniosek Pana **Pawła Wytrązka** z dnia 10.09.2011 roku, przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej wokalistyka,
- wyznaczenia promotora,
- wyznaczenia recenzentów.

Do nadesłanego mi przez przewodniczącą Rady pisma datowanego na 10.10.2011 roku, informującego o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mnie na recenzenta pracy doktorskiej Pana mgr. Pawła Wytrązka pt. „**Problemy wykonawcze *Gedichte von Joseph von Eichendorff* w kontekście spójności dzieła. Próba odnalezienia zamysłu kompozytorskiego Hugona Wolfa i jego właściwej interpretacji artystycznej**”, została dołączona następująca dokumentacja z posiedzenia Rady Wydziału w dniu 20.10.2011 roku:

- uchwała o wszczęciu przewodu doktorskiego,
- uchwała o wyznaczeniu promotora w osobie prof. Włodzimierza Zalewskiego,
- uchwała o wyznaczeniu recenzenta w osobie dr hab. szt. Janusza Ratajczaka,
- uchwała o wyznaczeniu recenzenta w osobie dr hab. szt. Tadeusza Pszonki,
- wyciąg z protokołu przebiegu posiedzenia Rady Wydziału Wokalno-Aktorskiego,
- protokoły Komisji Skrutacyjnej z przeprowadzonych głosowań,
- lista obecności członków Rady Wydziału.

Powyższe dokumenty zostały podpisane przez przewodniczącą Rady, protokolanta i członków komisji skrutacyjnej. Liczba uprawnionych członków Rady wynosi 10. Na posiedzeniu wszczynającym było obecnych 8 uprawnionych członków Rady. Oddano 8 głosów ważnych, za wszczęciem przewodu było 8 głosów, głosów przeciwnych 0, wstrzymujących głosów 0. Korum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

Niniejszym stwierdzam, że przyjęcie tematu pracy doktorskiej, jej koncepcji oraz wszczęcie przewodu doktorskiego, wyznaczenie promotora i recenzentów nie budzi żadnych zastrzeżeń prawnych.

Całość dokumentacji przewodowej otrzymałem wraz z pismem o sporządzenie recenzji z dnia 08.10.2018 roku.

W skład teczek zawierającej materiały niezbędne do przeprowadzenia recenzji wchodzi:

Część I

- wniosek o wszczęcie postępowania,
- wniosek o wyznaczenie promotora pracy,
- uwierzytelnione odpisy dyplomów ukończenia studiów,
- kwestionariusz osobowy,
- uwierzytelniona kserokopia dowodu osobistego,
- życiorys,
- koncepcja pracy doktorskiej,
- program recitalu,
- wykaz odznaczeń, nagród i wyróżnień.

Część II

- opis dorobku twórczego i artystycznego,
- koncerty i recitale,
- działalność teatralna,

- działalność pedagogiczna,
- udział w mistrzowskich kursach wokalnych,
- podziękowania,
- nagrody i wyróżnienia,
- recenzje i wywiady.

Część III dokumentacji jest ilustracją części II w postaci plakatów, programów, raportów z przedstawień, dyplomów, certyfikatów oraz notek prasowych i wywiadów.

Podstawowe dane o kandydacie

Paweł Wytrązek urodził się w Łławie, gdzie ukończył również naukę w Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia. Dalszą edukację ogólnokształcącą i muzyczną kontynuował w Olsztynie. Studia wokalne rozpoczął w 2001 roku w Akademii Muzycznej w Poznaniu.

Na scenie operowej debiutował tytułową rolą w operetce „Carewicz” F. Lehara. Miało to miejsce w Teatrze Muzycznym w Poznaniu, gdzie wykonywał także partię Perczyka w musicalu „Skrzypek na dachu” oraz Adiutanta w operetce „Zemsta nietoperza”.

W 2006 roku uczestniczył w poznańskiej premierze dramatu religijnego W. A. Mozarta „Die Schuldigkeit des ersten Gebots” pod dyрекcją M. Dondajewskiego, a w reżyserii R. Peryta. W 2008 roku nawiązał współpracę z Teatrem Wielkim w Poznaniu na kilka projektów muzycznych. W maju 2008 roku wziął udział w XV Bydgoskim Festiwalu Operowym, gdzie zaprezentował się w głównej roli (Captain MacHeath) w dziele „The Beggar’s Opera” B. Brittena pod dyрекcją M. Dondajewskiego.

Paweł Wytrązek naukę w Akademii Muzycznej w Poznaniu ukończył w roku 2008, a rok później rozpoczął studia doktoranckie w Akademii Muzycznej w Łodzi.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska Pawła Wytrązka pod tytułem „*Problemy wykonawstwa Gedichte von Joseph von Eichendorff w kontekście spójności dzieła. Próba odnalezienia zamysłu kompozytorskiego Hugona Wolfa i jego właściwej interpretacji artystycznej*” składa się z dzieła artystycznego zapisanego

na nośniku CD oraz jego opisu. Dzieło artystyczne stanowi 20 pieśni Hugona Wolfa o następujących tytułach:

1. Der Freund
2. Der Musikant
3. Verschwiegene Liebe
4. Das Ständchen
5. Der Soldat I
6. Der Soldat II
7. Die Zigeunerin
8. Nachtzauber
9. Der Schreckenberger
10. Der Glücksritter
11. Lieber Alles
12. Heimweh
13. Der Scholar
14. Der verzweifelte Liebhaber
15. Unfall
16. Liebesglück
17. Seemanns Abschied
18. Erwartung
19. Die Nacht
20. Waldmädchen

Do dzieła artystycznego załączona została praca, w zamierzeniu stanowiąca opis tegoż dzieła. Składa się na nią wprowadzenie, cztery rozdziały, dogłębnie wyczerpujące temat w wielu podrozdziałach, zakończenie, bibliografia oraz streszczenie w języku angielskim.

We wstępie autor wprowadza czytelnika w obszar swych zainteresowań, przedstawia punkt wyjścia powstania pracy, którym była chęć poszerzenia stanu wiedzy na temat Wolfa i konfrontacji jego twórczości z osiągnięciami pieśniarskimi epoki. Formułuje także główną tezę, która towarzyszyła mu podczas realizacji dzieła artystycznego, następnie stawia także

kilka pytań badawczych oraz wskazuje materiały, z których będzie korzystał podczas swoich badań.

W pierwszym rozdziale pracy, zatytułowanym *Cykl i zbiór pieśni w muzyce niemieckiego romantyzmu*, zapoznać się można z pieśniarską twórczością niemieckojęzyczną kompozytorów XIX wieku. Autor w tym rozdziale charakteryzuje cykl i zbiór pieśni romantycznej, przedstawia jej twórców, określa wpływy na twórczość Wolfa oraz opisuje okoliczności powstania omawianego dzieła.

Rozdział drugi pracy to *Charakterystyka poezji Josepha von Eichendorffa i jej muzyczny rezonans*. Tu mamy między innymi do czynienia z opisem cech poetyckiego języka autora wiersza. Przedstawione zostały również motywy obecne w jego poezji oraz jej związki z muzyką ówczesnych twórców pieśni. W dalszej części rozdziału doktorant omawia budowę wierszy oraz dokonuje podziału na grupy tematyczne. W analizie tekstu znajduje się także tłumaczenie wierszy.

Nowa koncepcja słowno-muzyczna H. Wolfa na przykładzie Gedichte von Joseph von Eichendorff to tytuł kolejnego rozdziału pracy doktorskiej Pawła Wytrązka, w którym autor omawia konstrukcję muzyczną dzieła artystycznego, ukazuje pieśni w kontekście podobieństw słowno-muzycznych oraz określa zależności partii głosu od partii fortepianu.

Rozdział czwarty to *Wnioski dotyczące interpretacji artystycznej Gedichte von Joseph von Eichendorff*. W tej części pracy autor zajął się podsumowaniem badań w temacie spójności dzieła na wielu płaszczyznach, stwierdzając, że *jako wykonawca odnajduje w omawianych pieśniach cechy cyklu i interpretuje je przez pryzmat spajających to dzieło powiązań*.

W zakończeniu pracy doktorant zamieścił najważniejsze wnioski oraz bibliografię z wyodrębnieniem literatury oraz źródeł internetowych i nutowych.

Omawiana praca jest bardzo obszerna, zawiera ponad 300 stron, napisana została wzorcowo pod względem językowym. Bardzo dobrze również zostały skonstruowane przypisy dolne. Sposób wypowiedzi i stosowane słownictwo stanowi o swobodzie pióra autora pracy. Jest to przede wszystkim typowa praca naukowa, właściwa dla teoretyków muzyki, a nie opis dzieła artystycznego, zawartego na płycie CD.

Przedstawiona dysertacja oraz nagranie, jak pisze autor na stronie 307, stanowią konkluzję jego badań prowadzonych w kierunku odszukania zamysłu kompozytorskiego.

Warto tu zauważyć, że dysertacja, czyli pisemna praca naukowa, jest właściwa głównie w dziedzinie nauki. W obszarze sztuki praca pisemna jest opisem dzieła artystycznego i tylko w połączeniu obu tych elementów otrzymujemy pracę doktorską. Z tego względu nie wszystkie elementy tego opisu są znaczące dla charakterystyki dzieła, ale wytrwałość badań i poszukiwań autora na pewno będzie przydatna i stanie się zgodnie z jego zamierzeniem drogowskazem dla tych, którzy po raz pierwszy sięgają po kompozycje Wolfa.

Wszystkie zagadnienia teoretyczne, odnośnie do wykonania załączonych pieśni, zostały przedstawione bardzo drobiazgowo i skrupulatnie. Zastanawia mnie tylko, czy artysta śpiewak będzie się tak zagłębiał w teorię ich wykonania i czy nie zatraci przy tym własnej wypowiedzi artystycznej. Czy ważniejszym elementem są problemy wykonawcze dzieła w kontekście spójności, które są tematem opisu pracy, czy jednak problemy wykonawcze wynikające z techniki śpiewu, do których nie ma ani jednego odniesienia na 315 stronach pracy.

Oceniając dzieło artystyczne, pragnę zauważyć wysoki poziom interpretacji i zachowania stylu oraz zróżnicowanie charakteru utworów. Odmienne zdanie mam natomiast w kwestii techniki śpiewu. W głosie doktoranta słyszę zaciśnięte gardło, zbyt późne krycie dźwięku, przez co głos jest momentami otwarty, a nawet krzyczący. Do tego dźwięk jest mało okrągły, brakuje mu uniesienia i prawidłowej pozycji. Całość wykonania pod względem techniki daleka jest od mojego poczucia estetyki śpiewu.

Konkluzja

Praca doktorska mgr. Pawła Wytrązka posiada bardzo wyczerpujący, oryginalny i edukacyjny charakter. Wnosi ona interesujący wkład w rozwój reprezentowanej dyscypliny artystycznej. Poziom muzyczno-artystyczny kandydata jest satysfakcjonujący. W opisie dzieła doktorant wykazał się niesamowitą wiedzą teoretyczną i merytoryczną, która stanowi sumę ciekawych wartości, jakimi może się poszczycić.

Pan mgr Paweł Wytrązek rozwiązał założone zagadnienie artystyczne i spełnił tym samym wymagania Ustawy.

Stawiam wniosek o jej przyjęcie.

prof. dr hab. Janusz Ratajczak